

Súlyos változásokat okoz az agyban a digitális olvasás

Máshogy működik az ember agya, ha napokon keresztül végigolvas egy regényt, mintha a netes híreket böngészve csak címeket jegyez meg. Szükség van a mélyolvasásra és a kézzel írásra is, hogy empatikusabb, kritikusabb és türelmesebb legyen az ember – mondta az InfoRádióinak Tószegi Zsuzsanna, az ELTE Könyvtár- és Információtudományi Intézetének docense.

Jelentősen átalakultak az olvasási szokások: míg korábban sokkal több, elmélyült figyelmet igénylő könyvet olvastak az emberek, ma már sokkal inkább hírportálokat, leveleket és közösségimédia-üzeneteket – mondta az InfoRádióinak **Tószegi Zsuzsanna**, az ELTE Könyvtár- és Információtudományi Intézetének docense. Utóbbiak esetében inkább részleteket olvas az ember, és nem hosszú, összefüggő történeteket élményszerző vagy mélyolvasásnak is nevezett metódussal.

Az olvasásnak különböző fázisai is vannak. Ezért is beszélünk például funkcionális analfabetizmusról, ami azt jelenti, hogy az ember ismeri a betűket, egyszerű szavakat, feliratokat el tud olvasni, de arra már képtelen, hogy egy hosszabb, többoldalas, összefüggő szöveget egyrészt végigolvasson, másrészt értelmezzen – mondta Tószegi Zsuzsanna.

Miriam Wolf, a Kaliforniai Egyetem idegkutatója tanulmányában arról értekezik, hogy ha valaki mélyolvasással tud egy szövegre koncentrálni, vagy könyvet olvas, akkor empatikusabbá, műveltebbé és kritikusabbá is válhat.

Beszélni sokkal hamarabb tanul meg az ember, mint olvasni, ahhoz ugyanis az agynak el kell érnie egy bizonyos fejlettségi szintet.

Ha pedig a gyerekek megállnak a hosszabb szövegek olvasásával 10–12 éves korban, akkor nagyon sok minden hiányzik majd a habitusukból és a gondolkodásukból is.

Egészen más kapcsolatok alakulnak ki az agyban, ha hosszan vagyunk képesek akár egy 500 oldalas könyvet egy héten keresztül minden este olvasni, mintha az egész napot csak azzal töltenénk, hogy egy-két mondatos kis hírecskéket olvassunk itt-ott-amott – mondta Tószegi Zsuzsanna.

Meggyőződése – bár erről még kevés kutatás készült –, hogy *sokkal jelentősebb változást hoz majd az agyműködésben a kézzel írás visszaszorulása a gépeléssel szemben*, mint az, hogy adott esetben ugyanazt a szöveget képernyőről vagy papírról olvassuk-e.

Mint mondta, az írás sokkal inkább veszélyben van: jelentősen csökkent a kézirás használata a gépeléssel szemben. A szem értő figyelme nélkül ugyanis nem tudunk kézzel írni. Ugyanakkor egyre többen tanulnak meg vakon gépelni, úgy, hogy a mozdulatok közben nem kell nézniük a billentyűzetet. Ez pedig hosszabb távon jelentős változásokat hoz majd.

Forrás: <https://infostart.hu/kultura/2020/01/11/sulyos-valtozasokat-okoz-az-agyban-a-digitalis-olvasas>

Válogatta: Fritzné Tószeczki Mária